

3. GOSPODĂRIREA DIN TRECUT A PĂDURILOR

3.1. Istoricul și analiza modului de gospodărire a pădurilor din trecut și până la intrarea în vigoare a amenajamentului expirat

3.1.1. Evoluția proprietății și a modului de gospodărire a pădurilor înainte de anul 1948

În ceea ce privește istoricul și evoluția proprietății pădurilor din raza unității de producție, se disting două perioade. O primă perioadă este considerată până în anul 1948, an când a avut loc actul de naționalizare a pădurilor.

Până la această dată pădurile au avut următoarele destinații:

- păduri composesorale (52%)
- păduri urbariale (37%)
- păduri particulare-țărănești (11%).

Aceste păduri au aparținut satelor Dobrocina, Fodora, Chizeni, Șimișna și Hășmaș.

Gospodărirea pădurilor până în anul 1948 s-a făcut urmărindu-se producerea de material lemnos, în general pentru foc și construcții. Regimul de cultură era cel al crângului, în care se aplicau tăieri rase, lăsându-se rezerve, circa 40-60 de arbori la hectar, dintre cele mai viguroase, în scopul regenerării din sămânță. Regenerarea arboretelor, în principal, s-a făcut din lăstari în cazul crângului simplu și parțial (sporadic) din sămânță în cazul rezervelor, ciclul fiind de 30 de ani. În această perioadă nu s-au executat plantații sau semănături directe.

Lucrările de îngrijire și conducere au fost neglijate, fapt ce a dus la micșorarea proporției speciilor principale (fag, gorun), favorizând astfel creșterea în compoziția arboretelor a speciilor cu valoare economică redusă (carpenul) sau provizorii (plopul tremurător).

Cea de a doua perioadă începe în anul 1948, când în baza actului de naționalizare pădurile trec în proprietatea statului român, fiind gospodărite mai întâi de Ocolul Silvic Dej iar din anul 1968 de către Ocolul Silvic Ileanda.

3.1.2. Modul de gospodărire a pădurilor după anul 1948, până la intrarea în vigoare a amenajamentului expirat

În urma actului de naționalizare din anul 1948, toate arboretele din fondul forestier al U.P. IV Chizeni au trecut în proprietatea și administrarea statului. Primul amenajament după principii noi s-a întocmit în anul 1954, prin care s-au adoptat regimuri noi de exploatare și cultură, la început de conversiune (prin îmbătrânire și refacere) iar apoi de codru regulat, punându-se accent pe regenerarea din sămânță a speciilor autohtone valoroase (fag, gorun).

3.1.2.1. Evoluția constituirii U.P. și a bazelor de amenajare până la amenajarea anterioară (inclusiv)

Așa cum s-a mai arătat, primul amenajament silvic, după actul naționalizării, s-a întocmit în anul 1954, amenajarea făcându-se în cadrul Marii Unități Forestiere Bazin (MUFB) Someșul Mijlociu pentru U.P. IV Vad, în suprafață totală de 2257,3 ha, gospodărită de Ocolul Silvic Dej. În perioada de aplicare a acestui amenajament, suprafața unității de producție a suferit modificări importante. Prin H.C.M. 2315/1954, o parte din aceste păduri au fost date în folosință comunelor Gîlgău și Rus iar prin organizarea administrativ-teritorială a țării din anul 1968 restul pădurilor, datorită noilor limite de județ, se împart atît la județul Cluj cât și la județul Sălaj. În acest sens, o suprafață de 1306,9 ha rămâne pe mai departe în cadrul Ocolului Silvic Dej, formând U.P. IV Vad iar restul de 762,0 ha trec la Ocolul Silvic Ileanda formând U.P. IV Chizeni.

Au urmat apoi amenajamentele întocmite în anii 1969, 1979, 1990, 2000, 2010 și cel actual (2020), amenajarea făcându-se în toți acești ani în cadrul Ocolului Silvic Ileanda din județul Sălaj.

Evoluția bazelor de amenajare

Tabelul 3.1.2.1.1.

Anul amena- jării	Suprafața U.P.		Subunități de gospodărire			Regimul	Compoziția țel	Tratamentul	Exploatabilitatea și vârsta medie de realizare a ei [ani]	Ciclul [ani]
	Total	Gr. I	Denumire	Suprafața	%					
1954	762,0	16,7	SUP A- codru regulat	739,5	100	codru	65FA15GO 10CA10DT	T.succesive T.rase	tehnică 118	120
Total	762,0	16,7		739,5	100	-	-	-	-	-
1969	859,3	30,4	SUP C- conversiune directă	844,3	100	codru	65FA15GO 13DT7DR	T.succesive T.combinate T.de substituie	tehnică 96	100
Total	859,3	30,4	-	844,3	100	-	-	-	-	-
1979	855,4	28,3	SUP C- conversiune directă	802,7	97	codru	65FA18GO 17DT	T.succesie T.de substituie	tehnică 97	100
			SUP H- protecție absolută	28,3	3	-	70FA10GO 15DT5DM	T.de igienă	de protecție	-
Total	855,4	28,3	-	831,0	100	-	-	-	-	-
1990	1051,3	52,3	SUP C- conversiune directă	988,9	95	codru	65FA15GO 20DT	T.succesive T.rase	tehnică 105	100
			SUP M- conservare deosebită	52,3	5	-	55FA19GO 22DT4DM	T. de igienă	de protecție	-
Total	1051,3	52,3	-	1041,2	100	-	-	-	-	-
2000	920,0	74,7	SUP A- codru regulat	836,3	92	codru	62FA11GO 17DT7DM 3DR	T.progresive T.în crâng	tehnică 105	110
			SUP M- conservare deosebită	74,3	8	-	59FA24GO 17DT	T. de conservare T. de igienă	de protecție	-
Total	920,0	74,7	-	910,6	100	-	-	-	-	-

Anul amenajării	Suprafața U.P.		Subunități de gospodărire			Regimul	Compoziția țel	Tratamentul	Exploatabilitatea și vârsta medie de realizare a ei [ani]	Ciclul [ani]
	Total	Gr. I	Denumire	Suprafața	%					
2010	500,27	59,33	SUP A-codru regulat	419,23	87	codru	67FA 19PAM8DT 3GO2CI1ST	T. progresive T. în crâng	tehnică 104	110
			SUP M-conservare deosebită	59,33	12	-	44FA29GO 14DT 13PAM	T. de conservare T. de igienă	de protecție	-
			SUP O-terenuri care urmează a se preda	5,69	1	-	43FA27GO 13DT12PAM4 ST1CI	T. de igienă	tehnică 110	110
Total	500,27	59,33	-	484,25	100	-	-	-	-	-

3.1.2.2. Evoluția reglementării producției

Modul de reglementare a procesului de producție lemnoasă pe parcursul etapelor de amenajare se prezintă astfel:

Tabelul 3.1.2.2.1.

Anul amenajării	Subunitatea de producție	Arborete exploatabile		Arborete preexploatabile		Creșterea indicatoare [m³]	Posibilitatea [m³/an]	Indice de recoltare [m³/an/ha]	Indice de creștere curentă [m³/an/ha]
		Suprafața [ha]	Volum [mii m³]	Suprafața [ha]	Volum [mii m³]				
<i>0</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>
1954*	codru regulat	-	-	-	-	-	110	0,2	5,1
1969	conversiune	93,3	11,0	92,2	18,0	-	630	0,8	5,6
1979	conversiune	68,3	13,4	27,5	5,8	2570	1342	1,7	6,5
1990	conversiune	1,4	0,1	109,2	23,4	3360	13	-	6,6
2000	codru	42,9	9,7	113,2	33,7	2730	400	0,5	5,8
2010	codru regulat	28,54	3,5	115,4	37,2	1336	232		

* Datele trecute la nivelul anului 1954 aparțin unității de producție IV Vad, care la următoarea amenajare (1969) a constituit noua unitate de producție IV Chizeni. La nivelul anului 1954 nu s-au găsit date privind suprafața și volumul arboretelor exploatabile și preexploatabile.

Concluzionând, modul de reglementare a procesului de producție lemnoasă rezultă din analiza datelor din tabelul anterior și este corespunzător măsurilor de gospodărire adoptate:

- constituirea de subunități de producție în care se reglementează procesul de producție (codru, conversiune);

- aplicarea tratamentelor care asigură regenerarea din sămânță a arborilor;

- refacerea arboretelor slab productive și substituirea celor cu compoziții necorespunzătoare;

- aplicarea lucrărilor de îngrijire și conducere a arboretelor.

3.1.2.3. Aplicarea prevederilor amenajamentelor anterioare (celui precedent)

Tabelul 3.1.2.3.1.

Anul amenajării	Prevederi (P)	Împăduriri [ha/an]	De-gajări [ha/an]	Curățiri		Rărituri		Acciden-tale II		Produse principale		Acciden-tale I		Tăieri de conser-vare		Tăieri de igienă		Indici de recoltare [m ³ /an/ha]	Indici de creștere curentă [m ³ /an/ha]
	Rea-lizări (R)			[ha/an]	[m ³ /an]	[ha/an]	[m ³ /an]	[ha/an]	[m ³ /an]	[ha/an]	[m ³ /an]	[ha/an]	[m ³ /an]	[ha/an]	[m ³ /an]	[ha/an]	[m ³ /an]		
	%																		
1954	P	3,2	2,4	-	175	-	407	-	-	-	110	-	-	-	-	478,3	287	1,3	5,1
	R	1,6	0,6	-	115	-	265	-	-	-	76	-	-	-	-	189,1	104	0,8	
	%	50	25	-	66	-	65	-	-	-	69	-	-	-	-	40	36	62	
1969	P	5,5	4,3	52,9	180	25,0	450	-	-	7,6	630	-	-	-	-	396,8	246	1,8	5,6
	R	4,5	5,1	49,4	237	18,4	339	-	-	10,0	654	-	-	-	-	170,4	92	1,6	
	%	82	119	93	132	74	75	-	-	132	104	-	-	-	-	43	37	89	
1979	P	5,7	7,6	48,0	276	23,7	477	-	-	6,8	1342	-	-	-	-	152,9	107	2,6	6,4
	R	2,1	8,2	38,9	121	1,3	51	-	-	9,2	826	-	-	-	-	13,5	7	1,2	
	%	37	108	81	44	5	11	-	-	135	62	-	-	-	-	9	6	46	
1990	P	10,5	9,0	13,4	104	53,3	710	-	-	0,1	3	-	-	-	-	430,2	340	1,1	6,5
	R	2,0	8,5	5,8	27	22,9	313	-	-	1,8	253	-	-	0,7	4	437,0	147	0,7	
	%	19	94	43	26	43	44	-	-	-	-	-	-	-	-	102	43	64	
2000	P	0,44	3,0	10,67	82	35,14	636	-	-	3,51	400	-	-	2,77	132	449,4	379	1,8	6,8
	R	-	2,55	1,7	7	13,41	176	-	-	3,89	469	-	-	-	-	70,87	104	0,8	
	%	-	85	16	8	38	28	-	-	111	117	-	-	-	-	16	27	44	

3.2. Analiza critică a amenajamentului expirat

3.2.1. Dinamica aplicării prevederilor amenajamentului expirat

Pentru perioada 2010-2019, cu privire la bazele de amenajare se fac următoarele precizări:

- regimul codru adoptat, în continuare, pentru fag, cvercinee, diverse foioase tari, etc., și regimul crâng pentru arboretele de salcâm sunt corespunzătoare țelului de gospădărire și însușirile biologice ale speciilor;

- compoziția-țel a avut în vedere menținerea și promovarea speciilor autohtone corespunzătoare tipului natural fundamental de pădure, condițiile staționale și funcțiile social-economice atribuite, precum și starea arboretelor existente;

- exploatabilitatea adoptată a fost diferențiată în raport de funcțiile atribuite arboretelor și de caracteristicile acestora;

- tratamentele prevăzute au fost în corelație cu starea și structura arboretelor, formațiile forestiere, etc.;

- ciclul s-a fixat în raport de vârsta exploatabilității adoptate.

Așadar, bazele de amenajare stabilite la amenajarea precedentă și-au găsit locul și la cea actuală (cu unele mici modificări) de unde se poate afirma că acestea au fost bine alese și în continuare vor fi un cadru pentru dirijarea fondului forestier spre structura normală.

Gospodărirea pădurilor în perioada expirată, făcută în conformitate cu prevederile din amenajamente și potrivit normelor tehnice în vigoare, a determinat modificări în structura fondului forestier în direcția urmărită prin țelurile propuse.

Tabelul 3.2.1.1.

An	Prevederi (P)	Împăduriri [ha/an]	Degajări [ha/an]	Curățiri		Rărituri		Accidentale II		Produse principale		Accidentale I		Tăieri de conservare		Tăieri de igienă		Indici de recoltare [m³/an/ha]	Indici de creștere curentă [m³/an/ha]
	Realizări (R)			ha/an	m³/an	ha/an	m³/an	ha/an	m³/an	ha/an	m³/an	ha/an	m³/an	ha/an	m³/an	ha/an	m³/an		
	%																		
2010	R	-	-	-	-	4,00	41	-	-	0,90	111	-	-	-	-	191,40	309	1,0	-
2011	R	-	-	-	-	-		-	-	15,60	1026	-	-	-	-	122,60	124	2,4	-
2012	R	-	-	-	-	9,50	346	-	-	-	-	-	-	5,00	103	148,30	217	1,4	-
2013	R	-	-	-	-	11,80	284	-	-	1,40	529	-	-	-	-	117,10	202	2,1	-
2014	R	-	-	-	-	13,60	158	-	-	-	-	-	-	6,60	46	-	-	0,4	-
2015	R	-	-	-	-	25,10	406	-	-	-	-	-	-	-	-	24,60	109	1,1	-
2016	R	-	-	2,24	-	13,10	403	-	-	-	-	-	-	-	-	38,10	167	1,2	-
2017	R	-	9,80	-	-	11,80	135	-	-	0,20	62	-	-	6,60	83	136,11	452	1,3	-
2018	R	-	-	4,50	18	-		-	-	-	-	-	-	3,00	139	62,85	68	0,5	-
2019	R	-	-	-	-	13,13	161	-	-	-	-	-	-	-	-	50,38	250	0,8	-
Total	R	-	9,80	6,74	18	102,03	1934	-	-	18,10	1728	-	-	21,20	371	891,44	1898	1,2	-
Total	P	0,65	-	0,68	4	16,35	364	-	-	2,17	232	-	-	2,01	118	224,19	189	1,9	6,7
2010-2019	R	-	0,98	0,67	2	10,20	193	-	-	1,81	173	-	-	2,12	37	891,44	190	1,2	
2019	%	-	-	99	50	62	53	-	-	83	75	-	-	105	31	398	101	66	

Din analiza tabelului anterior rezultă următoarele aspecte:

- la produse principale posibilitatea s-a realizat doar în proporție de 83% pe suprafață și 74% pe volum;

- cu toate că tăierile de igienă au fost mult depășite decenal pe suprafață, anual nu a fost depășită suprafața prevăzută iar volumul a fost recoltat integral, astfel că starea fitosanitară a arboretelor este bună;

- lucrările de îngrijire:

- degajări nu au fost prevăzute, dar ocolul a identificat câteva suprafețe care trebuie parcurse cu aceste lucrări, astfel că în ultima parte de aplicare a amenajamentului au fost parcurse cu degajări 9,80 ha, urmărindu-se promovarea speciilor valoroase încă de la vârste mici;

- curățirile deși au fost realizate în proporție de 99% pe suprafață, pe volum au reprezentat doar 49% deoarece volumul rezultat prin aceste lucrări a fost foarte mic;

- rărituri s-au realizat în proporție de 62% pe suprafață și 53% pe volum, datorită faptului că materialul lemnos rezultat prin aceste lucrări nu prezintă interes pentru agenții economici;

- lucrările de împăduriri nu s-au realizat datorită regenerării foarte bune din zonele parcurse cu tăieri de regenerare - tratamente cu regenerare sub masiv;

- dinamica procesului de regenerare naturală în anii de aplicare a amenajamentului expirat, în arboretele în care au fost parcurse cu tăieri de regenerare din ultimii 10 ani, scot în evidență preocuparea susținută a ocolului silvic în ceea ce privește aplicarea în mod corespunzător și la momentul potrivit a tratamentelor cu perioada medii de regenerare, în vederea instalării și dezvoltării corespunzătoare, pe cale naturală a semințișurilor speciilor valoroase din zonă (fagul și gorunul).

3.2.2. Dinamica procesului de regenerare naturală în deceniul 2010-2019

Tabelul 3.2.2.1.

u.a.	Supraf. [ha]	Elemente de caracterizare a arboretului și semințișului utilizabil												Tratamentul aplicat	Numarul de instaurări	Lucrări de împădurire [ha]
		Amenajamentul din 2010						Amenajamentul din 2020								Formula de împădurire
		Arboret matur			Semințiș utilizabil			Arboret matur			Semințiș utilizabil					
		Vâr- sta [ani]	Compo- ziția	Con- sis- ten- ța	Compo- ziția	Supraf.		Vâr- sta [ani]	Compoziția	Con- sis- ten- ța	Compoziția	Supraf.				
[ha]	[%]					[ha]	[%]									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
13 B	0,49	100	10GO	0,5	-	-	-	5	6GO3FA1CA	1,0	-	-	-	progr. racord.	1	-
13 F	0,90	100	9FA 1GO	0,6	10FA	0,09	10	110	7FA2GO1PAM	0,5	9FA1GO	0,81	90	progr. însăm.	1	-
14 D	1,31	100	10GO	0,5	10FA	0,66	50	5	6FA3GO1DT	1,0	-	-	-	progr. racord.	1	-
15 A	11,72	120	10FA	0,2	10FA	8,20	70	10	4FA2GO2CA 1PLT1SAC	1,0	-	-	-	progr. racord.	1	-
15 H	4,71	55	10FA	0,1	10FA	3,30	70	5	4FA2GO2CA 1PLT1SAC	1,0	-	-	-	progr. racord.	1	-
24 A	0,15	105	8FA 2CA	0,6	10FA	0,11	70	5	5SC3FA2CA	0,9	-	-	-	progr. racord.	1	-
26 D	3,04	120	8FA 2CA	0,4	10FA	2,13	70	130	8FA1CA1DT	0,3	10FA	2,74	90	-	-	-

Menționăm că în tabelul de mai sus (tab. 3.2.3.) s-au folosit nomenclatura și suprafețele noi ale unităților amenajistice, iar în cazul tăierilor definitive, în coloanele 9, 10 și 11 ale aceluiași tabel, s-a descris arboretul tânăr instalat.

În ceea ce privește recoltarea posibilității de produse principale în deceniul anterior, pe volum a fost realizat în proporție de 74%.

Nu au fost realizate noi construcții silvice.

3.3. Concluzii privind gospodărirea pădurilor

3.3.1. Evoluția structurii pădurilor (fond productiv)

Evoluția claselor de vârstă (fond productiv)

Tabelul 3.3.1.1.

Anul amenajării	Clasele de vârstă [%]						Total pădure [ha]
	I	II	III	IV	V	VI	
1954*	-	-	-	-	-	-	-
1969	40	37	23	-	-	-	844,3
1979	13	45	34	7	1	-	802,7
1990	16	36	30	17	1	-	988,9
2000	10	20	37	29	1	3	836,3
2010	4	21	30	25	6	4	424,92
2020	8	12	19	30	30	1	400,04

*Pentru amenajamentul din anul 1954 nu se cunosc date.

Evoluția compoziției (fond productiv)

Tabelul 3.3.1.2.

Anul amenajării	S p e c i i [%]										Total pădure [ha]
	FA	CA	GO	SC	MO	PAM	FR	DR	DT	DM	
1954*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1969	64	10	11	-	-	-	-	3	7	5	844,3
1979	61	14	12	-	-	-	-	8	2	3	802,7
1990	63	16	11	-	-	-	-	5	3	2	988,9
2000	59	19	11	-	-	-	-	5	4	2	836,3
2010	65	18	7	1	4	1	1	1	1	1	424,92
2020	63	16	10	1	3	1	-	2	2	2	400,04

*Pentru amenajamentul din anul 1954 nu se cunosc date.

Evoluția claselor de producție (fond productiv)

Tabelul 3.3.1.3.

Anul amenajării	Clase de producție [%]					Total pădure [ha]
	I	II	III	IV	V	
1954*	-	-	-	-	-	-
1969	-	13	71	13	3	844,3
1979	-	9	68	19	4	802,7
1990	-	3	70	25	2	988,9
2000	-	3	82	14	1	836,3
2010	-	2	85	12	1	424,92
2020	-	3	91	6	-	400,04

*Pentru amenajamentul din anul 1954 nu se cunosc date.

Evoluția consistenței arboretelor (fond productiv)

Tabelul 3.3.1.4.

Anul amenajării	Categorii de consistență [%]			Total pădure [ha]
	0,1 – 0,3	0,4 – 0,6	0,7 – 1,0	
1954*	-	-	-	-
1969	-	1	99	844,3
1979	-	6	94	802,7
1990	-	5	95	988,9
2000	-	1	99	836,3
2010	4	1	95	424,92
2020	1	6	93	400,04

*Pentru amenajamentul din anul 1954 nu se cunosc date.

Efectul gospodăririi pădurilor este evidențiat de evoluția arboretelor ca urmare a aplicării amenajamentelor anterioare, evoluție care privește clasele de vârstă, compozițiile specifice, clasele de producție și densitățile arboretelor.

Din cauza suprafețelor mari retrocedate după anul 1991, comparația diferitelor caracteristici prezentate în tabelele anterioare nu este concludentă.

